№ 7.

Rīta laikraksts

LAIKMETS

Redakcija un kantoris: L. Miesnieku ielā 12. Tālrunis 80-69. Pasta kaste 842. Telegramu adrese: Rigā, — Laikmets. Redakcija atvērta no 5—7 vak. Kantoris darbdienās 8—6 vak., svētdienās 8—10 rītā.

Abonešanas maksa: 1 mēn. bez piesūt. Ls 1.50 ar piesūtīšanu Ls. 1.80, uz ārzemēm — Ls. 3.

6 sant.

Sludinajumi: viensl. petit rinda tekstā 50 sant., slud. daļā, firmu un izpriecu slud: 20 s., pārejie 14 sant., darba piedāv. 6 sant. + 5% sludin. nod. No ārzem. 100% dārg.

1. gads | Sestdien, 8. novembrī | 1924

Divi kongresi

329

Pag. nedelas awisēs man azis duhras aprakstī un flehdseeni par 2 „partiju" kongreseem: nazionalistu kluba un semneeku saweenibas. Es paeju sezen strihdeem, zik tur bijis dalibneeku un zik grupu waj partijn tee representejuschi; pee pilsonu partijam tas atkarajas no tam, zik birgeleem ir wehleschanàs sehdet kongresà un wehlakà meelastà waj ballê un ismest leeku rubli par gadu beedru naudas. Atkaribà no ta wari tikt melderu ballê, nazionalistu gahjeenà waj semneeku saweenibà u. t. t. Bet ne tas mani interesè schoreis. Ari ne tas, ka ikweena pilsoniska partija dischojas, ka esot ahrpus politiskàm partijam waj bespartejiska. Kahds gudrs wihrs jau aisrahdijis, ka „bespartejiba" esot raksturiga pilsonibai un tàs demokratijai". „Jo," sazija winsch, partiju neeksisteschana demokratijas klehpi nosihmetu, ka wairs naw jaunu zihnu pret paschu pilsonisko sabeedribu . . . Un kas apsinigi waj neapsinigi atrodas pilsoniskàs eekahrtas pusê, tajà miht dabiskà teeksme us bespartejibas ideju".

Un, labs ir! Es lasu un rakstu (is „Latwja" Nr. 925., no 21. okt): „Kongresam (naz. org.) newar pahrmest partejismu. Jr labi, ka rodas tahdi apstahkli, kam pirmà weetà ir newis partiju weenpusigàs un garumà steeptàs teses, bet gan weenigi weens weenigs sauzeens: „Wisu par nazionalo Latwiju*)" „Kongresà nowehrojàm, ka leelum leelà pilsonu dala ir nahkusi pee pahrleezibas, ka saw starpejakildoschanàs un personu kults ir muhsu Golgatas zelsch. Schinisinà kongresà nowehrojàm retu weenprahtibu... Nelabwehli un nazijas eenaidneeki melsch, ka kongress neesot dewis gaiditos resultatus. Katra (loti pilsoniska) kongresa usdewums ir atrast kopeju walodu un zelus usstahdito jautajumu atrisinaschanai . . . kopeju zelu nazionalo usdewumu isweidoschanai . . . Wispirms ir jaisbeidz personiska apkaroschanàs un saw starpejaskildas un jarada dsihwa, darba spehji a **apweenota** nazionala **fronte.**"

Arpus frontes palizis tikai antisemitiskais „Latwijas Sargs". Par winu tad ari „Latwis" spreesch, ka tas faktiski wahjinot pilsonibas spehkus par labu internazionalisteem, lai wehlak fabruktu pats sem komunistu kulaka". Pehdejà peesihme waretu west us domam, ka raksts ir nazionalistu galwenà wadona Arweda Berga pascha ustrauktàs fantasijas auglis. Ari par Stolipinu stahsta, ka tam bijuschi loti ustranzoschi sapni . . .

Bet — es panemu „Brihwo semi" (238., no 18. okt.) un lasu semn. saw. waldes preekschsehdetaja — ! ! ! — Ulmana referatu par pilsonisko partiju sapraschanos. Wina runa gan naw tik optimistiska, kà „Latwja" raksts, tatschu: „Wisweeglak mums buhs atrast sapraschanos — un to war teikt no realeem sakteem — ar bespartejisko zentru. Domaju, ka ar kristigajeem nazionalisteem mehs ari warbuht waresim atrast kopigu walodu. Warbuht ari zentrà buhs kahdas grupas, ar kuràm mehs waretum saprastees".

Ko nosihmè schi teeksme us pilsonisko sapraschanos? Us pilsonibas „kopeju walodu", pat „weenotu „fronti!" Es pakasu pakausi un lasu tahlak „Br. S." Un ko redsu. Zelminsch un Klihwe saskaldijuschees. „Mehs esam teikuschi, ka jaunsaimneekeem seme jaispehrk tahdà gadijumà, ja muischneekeem par atsawinato semi maksà, bet waldibai nebuhtu nekahda eemesla nemt maksu par to semi, par kuru pate nekà naw maksajuse... Priwatà ihpaschuma aisstahweschanu te newar eeraudsit, jo walsts semi, kas winai peeder, dahwà (!) un dahwinaschana lihds schim kà priwata ihpaschuma aisskahrschana neteek usskatita. Priwata ihpaschuma teesibas aisskar tad, kad muischneekeem nemaksà". Un tad eesim wehl tahlak. Ja jau ar likumu, ka par atsawinato semi naw jamaksà, esam satrizinajuschi sawu (kà?) politisko stahwokli. tad ja ejam wehl nahkoscho soli un prasam ispirkschanas maksu, mehs wehl wairak satrizinam sawu pamatu sem kahjam. Tapehz mums tagad netikai jaunsaimneeki jaatswabina no ispirkschanas maksas, bet muhsu peenahkums ir panahkt pilnigu sapraschanos ar wineem... Mums wajag eet to zelu, pa kuru ejot mehs jaunsaimneekus un wezsaimneekus neskaldisim, bet weenosim . . ., lai nodibinatu tahdu fronti pret sarkanà karoga peekritejeem, kura buhtu spehjiga nobihdit scho waru pee malas". (Kas?!, atkal baidischana?).

Wehl interesantakas ir debates. Neminesim slaweno (gan ar atschahlejuschos slawu) Goldmani, kas kahdreis solijis, kà to turpat winam atgahdina, isdalit krona muischas, bet tagad domà, „ka schi ahka nepeetikschot", tad nahkschot ar „tahdeem likumeem, kureem juhs newaretu sekot. Tà peem., zelu likums, waj tur juhs warat runat lihdsi? Un tà nahks wesela rinda tahdu jautajumu". Jaatsihstas, ka tani pat laikà, kad s. d. wed sawu pabalstischanas liniju pretim waldibai, kas gribeja maksat muischneekeem, un lihdschim nepeeprasa reali ispirkschanas maksas atzelschanu, semneeku saweenibà ir radusches prahtigaki politiki, kas prot „ismest scho ahki". Protams, ne nopeetni, jo galu galà sinojums par sehdi isbeidsàs ar preekschlikumu — „jautajuma galigu isschkirschanu atlikt us nahkoscho partijas kongresu". — Jansons no Dsehrbenes tad ari atklahti paskaidro: „Es usskatu tà, ka tas, kas to ussaukumu lika drukat (Klihwe!), domajis, ka leeta ir gahjusi **tikai agitazijas noluhkà,** bet tas darits neweetà".

Kas tad us reis pamudinajis schos reakzionarus wirsitees us jaunsaimneeku pusi? Waj tas ir tikai modes jautajums, pakaldarinajums zitàm semem, tur semneezibas skaldas labà un kreisà spahrnà? Ne. Mums ir jauni fakti, kas war sneegt te sinamu paskaidrojumu. „Ekonomistà" par kalpeem lasam apzerejumu, kas, atmetot nepareiso apgaismojumu, atgahdina faktu, ka Latwijà us lauteem jau 1923. gadà bijis 186,678 laukstrahdneeku, 192,174 saimneezibu, pehz oficialas statistikas. Ko tas nosihmè? Tas nosihmè, ka saimneezibas us lauteem atjaunojas un

*) Brihwo tulkojums no Heines: Für das Vaterland zu sterben, wie zu leben — ist so süß" „Mirt, bet (jo sewischki) dsihwot par Latwiju — ir tik saldi!"

Jau schaubas par Amerikanu dewigumu

Frantschu prese arweenu wehl prahto par isredsem no Amerikas. Usswer, ka Kulidschs, kas no jauna eewehlets par Saweenoto walstu presidentu, sabeedroto paradu jautajumà neatkahpschotees no sawas lihdsschinejàs „realistigàs politikas". Franzijai ar to nopeetni jarehkinotees. Starptautiskà tirdsneezibas kamera Nujorkà gatawojas sasaukt tirdsneezibas un banku leetprateju konferenzi, kurà apspreestos par saimneezisteem jautajumeem, kuri isreet no Dewsa programas. Amerikas onkuli sawus kapitalus wis tà par welti, bes kahdam garantijam negrib Eiropai isdahwinat. Schi konferenze sawus slehdseenus zelschot waldibam preekschà.

Atteezibà us pehdejàm wehleschanam Amerikà wehl naw noskaidrojees waj republikaneem buhs peeteekoschs wairums, kas teem atlautu sastahdit administraziju neatkarigi no demokratu un Lafoleta opostzijam. Lafoletš pasinojis, ka progresisti nebuht nejuhtas satreekti par saudeto uswaru, bet wedìs zihnu ari turpmak par priwatàs un monopola sistemas waras sagrauschanu walsts saimneezibà un par walsts wadibas nodoschanu tautas rokàs.

Jaunais Anglijas ministru kabinets

Londonà, 6. now. (Reuters) Baldwins nobeidsa jaunà Anglijas ministru kabineta sastahdischanu, ko karalis apstiprinaja.

Kabineta sastahws schahds: Stenlejs Baldwins — ministru presidents un apakschnama lideris; Ostens Tschemberlens (Austen Chamberlein) — ahrleetu ministrs un apakschnama lidera weetneeks; Winstons Tschertschils (Churchill) — finansu ministrs; lords Kersons — padomes presidents un augschnama lideris; fers Wortingtons Ewanss — karaministrs; Bridschmens (Bridgeman) — pirmais admirilitates lords; fers Samuels Hohrs (Horare) — awiazijas ministrs; lords Birkenheds — Indijas leetu ministrs; Emerijs — koloniju ministrs; fers Dschoinsons Hikss — eekschleetu ministrs; fers Stihls-Maitlends — darba ministrs; fers Loidgrims (Lloyd Greame) — tirdsneezibas ministrs; lords Justess Persijs (Eustace Perky) — isglihtibas ministrs; fers Duglass Hogs — generalprokurors.

Tschemberlena un Tschertschila personibas

Lisilda, 6. nowembrī (Radio) Weena no spilgtakàm personibam jaunajà Baldwina kabinetà ir ahrleetu ministrs Osteus Tschemberlens. Winsch ir Dschosefa Tschemberlena dehls un politistà karjerà eenehmis jau wesetu rindu augstako amatu: admiralitates ziwillorda, pasta ministra, Indijas leetu ministra, apakschnama lidera un finansu ministra. Pehdejà amatà winsch bijis diwreis: no 1903.—1906. gadam un no 1919.—1921. gadam. Ostenam Tschemberlenam tagad 60 gadi. Jaunibà winsch studejis Parisê Sorbonnas universitati; frantschu sabeedriba usskata winu par loti noteiktu Franzijas draugu. Tschemberlens daudz zetojis un weenu mehr interesejees par wisdaschadakeem ahrejàs politikas problemeem. Finansu ministrs Tschertschils, agrak peedereja pee liberaleem, wina eezelschanu laikraksti apsihmè par droschu eksperimentu. Dsird issakam noschehloschanu, ka Baldwina kabinetà ir pahrak daudz agrako konserwatiwo ministru un ka fers Roberts Horns palizis ahrpus waldibas. Ostena Tschemberlena eezelschanu ahrleetu ministra amatà apsweiz liberalà prese. Ta apmeerinata ar lorda Kersona kandidaturas atkrischanu. Pehz daschu laikrakstu domam Kersona atgreeschanàs „Foreign Offize" wadibà nosihmetu to paschu, ko Puankarè stahschanàs Herriò weetà. LTA.

Kulidscha programa

Nujorka, 6. now. Presidents Kulidschs sarunà ar preses pahrstahwjeem isteizees, ka sawà ahrejà politikà peetureschotees pee sekoschàm pamatlinijam: pirmkahrt Amerikai ar wisu eespaidu jaatbalsta starptautiskàs schkihrejteesas prinzipi, otrkahrt, energifki jawirsa us preekschu atbruoschanàs zenteeni, treschkahrt, — Amerika nedrihkst strihpot Sabeedroto karalaika paradus, un zeturtkahrt, — tai aktiwi japeedalas Wahzijas saimneezisklà jaunbuhwê un wisu swarigo starptautisko problemu atrisinaschanà.

LTA.

Meksika atkriht no Anglijas

Sawà laikà jau laikrakstos tika sinots par konfliktu starp Meksiku un Angliju, dehl Anglijas suhtna Meksikà newehlamas istureschanàs. Anglu suhtnis tika aissaukts us Londonu un wina weeta atsiahta atklahta. Tagad nu konflikts paasinajees tiktahlu, ka Meksikas ahrleetu ministrs isdewis rihkojumu slehgt wisus Meksikas konsulatus ari Kanadà un zitàs anglu kolonijàs.

Dewalera atkal eewehlets

Londona, 6. now. Dewalera no jauna eewehlets par Irijas sinfeineru organisaziju zentralàs ispildkomitejas preekschsehdetaju. LTA.

no jauna eet pa preeschkara laika zelu, tas ir ar bessemneeku, kalpu pahrfwaru pahr saimneekeem. Ja uf wisu Latwiju ir gandrihs tikpat kalpu, kà saimneeku, tad, bes Latgales, laukstrahdneeku skaitliskais pahrfwars pahr saimneekeem ir nenostrihdams:

Widsemê uf	44.275	saimneez.	73.836	laukstrahdn.
Semgalê uf	30.979	„	49.100	„
Kursemê uf	29.242	„	41.251	„
jeb kopâ	104.496	„	164.187	„

Bet ja atmetam ne masak kà 40.000 tahdu saimneezibu, kas nenodarbina kalpus, tad atliks apm. 60.000 saimneeku un 164.000 laukstrahdneeku. Un schogad schis samehrs buhs wehl audsis stiprâ mehrâ. Weenigais pahrlabojums, kas te buhtu jaeenes, buhtu tas, ka sinama dala laukstrahdneeku, mehneschu un deenas strahdneeku starpâ, kuru bes Latgales bijis 27,097, warbuht pat puse buhs bijusi reisê kalpi un jaunsaimneeki! Tahdos apstahkios teescham nopeetni japadomà, kà nostiprinat semneeku saweenibas basi, jo laukstrahdneeku uf laukeem neween ir absolutais wairums Latwijà (bes Latgales), bet teem ir schahdà gadijumà weegli un dabiski nodibinat weenotu fronti ar beskalpu saimneekeem, tas ir jaunsaimneekeem un sihksaimneekeem (Sal. „Weenibu“ Nr. 3.). Schi strahdneeku sihksaimneeku nenowehrschamà apweeniba saweenotà frontê, ar „kopeju walodu“ un kopejeem zeleem“ ir ta, kas dsen uf pilsonibas apweenibu.

Bet uf kahdas bases schi pilsonibas apweeniba gaidama? Waj naw ari tas isjauschams minetos kongresos. No jauna panemu „Brihwo Semi“ un lasu debates par maksu atlaischanu. Klihwe konstatè, ka par atlaischanu ir isteizees Jelgawas rajons, to paschu sino „Walmeeras nodala un rajons“. Tà tad nopeetnakas domu starpibas, nekà schkeet. Mehs reisê lasam par nopeetnàm domu starpibam starp 2 grupam (priwatkapitalu un kooperatiweem) paschâ saweenibâ, par jaunu laikrakstu un tà tahlak. Tà tad jadoma, ka pilsonibas apweenibai par preekschtezi buhs ne semneeku saweenibas paplaschinaschanàs, bet saskaldischanàs. Tikai labais spahrns peeweenosees nazionalam klubam, jeb bespartejiskam meln

najam zentram. Bet reisê ari tas ir skaidri, ka otra dala semn. saweenibas teezàs uf „kreiso“, uf jaunsaimneeku pusi. Un te rodas strahdneezibai jauns usdewums: padsilinat scho plaisu.

Noskaidrojot jaunsaimneekeem winu pateesàs dsihwes prasibas un tàs pabalstot, strahdneeziba eewilks sawà frontê neween leelu dalu jaunsaimneeku, bet ari labu dalu wezo un wispahri no kara isputinato sihksemneeku. Tur schkiru intereschu pretescheibu starp strahdneekeem un beskalpu saimneekeem naw, bet ir gan kopejas zihnu intereses. Tahda apweenota fronte teescham panahktu i laukstrahdneeku stahwokla nokahrtoschanu, i jaunsaimneeku atswabinaschanu no klauscheem (kà peem. zeleem) un leelàm nodewam. Lihds schim schos jautajumus isschkihra pilsonibas apweeniba (koalizija); kà nu waretu panahkt, lai schi isschkirschana nokluhtu paschu strahdneeku un sihksemneeku rokâs? M.

Kreewijas sozialistiskàs padomju republikas 7. gada swehtkos

Wadoschee komisari publizeja Kreewijas laikrakstos sawus slehdseenus par lihdsschinejo un isredsem nahkotnê. „Zika“ preekschsehdetajs Kalinins atsihmè, ka starptautiskàs atteezibàs Kreewija pehdejà gadà guwusi leelus panahkumus. Kreewijas atsihschana „de facto“ un „de jure“ notikusi plaschos apmehros. Tam par ceemeslu bijis burschuasijas walstu sawstarpejas nesaskanas un Kreewijas ekonomiskà stahwokla spehjà uslaboschanàs. Nahkot pee waras Anglijà strahdneeku waldibai schi starptautiskà Kreewijas atsihschana paahtrinajusees. Noslehgtais aisnehmums Anglijà nostiprinajis Kreewijas stahwokli ahrsemês. No drausmigàs neraschas Kreewija isskluwusi sperot energiskus solus zeetuscho apgabalu palihdsibai. Kreewijas eespaids Asijà nostiprinajees pateizotees Widus-Asijas walstu sadalischanai. Tagad tàs eeeet Padomju Kreewijas sastahwdalà kà autonomas republikas.

Ahrleetu komisars Tschitscherins leelakas wehsturiskas pahrmainas tuwakà nahkotnê neparedz. Atswabinaschanàs kustiba wissihwaka austrumos, kur gan war sagaidit, ka nahks pee waras strahdneeziba. Kreewijas ahrejo stahwokli nostiprinàs Kreewijas rascha, tadehl jaweiz steidsami preekschdarbi, lai aissargatu no uhdens truhkuma neraschas peemekletos apgabalus. Tschitscherins sagaida, ka ar Kreewijas atsihschanu no ahrwalstim, ta eeguhs bes leekeem schkehrschleem preeksch saimneezibas tik loti wajadsigos aisnehmumus.

Tirdsneezibas komisars Leschawa sino, ka walsts tirdsneeziba pawairojusees par 56%, kooperazija par 81%. „Schkehru“ politika, kas 1923. gadà bij grupeta 119 sadalijumos, tagad samasinata uf 30 sadalijumeem. Zaur to tirgus stichija nokahrtojusees, zenas normejuschàs, laksaimneezibas pretschu wehrtiba pazehlusees par 67%; ruhpneezibas zenas paseminajuschàs par 27%. Sindikalistiskais tirdsneezibas aparats attihstas prowinzê, un pehdejà eenem Maskawas weetu. Labibas pahrtika teek wirsita uf to, lai galwenà kahrtà tiktu apgahdati neraschas un wahjas raschas apgabali.

Sinatnu akademijas presidents Kogans atsihmè ka „treschà“ Kreewijas fronte — sinatne wehl samehrâ wahja. Naw tik spehzigas gara darbineeku armijas, kà tas ir ar sisisko armiju. Issaka zeribu, ka ari sinatnes un mahkslas frontes Kreewijà uswarès.

Maskawas sisiskà instituta direktors Lasarews usswer, ka tur, kur ir augsti attihstita sinatne un kultura, tikai tur war normali attihstitees praktiskà dsihwe un technika. Tuwakà nahkotnê Kreewijas mahzibas eestahdes eeees normalà gaitâ un iswedis sawu darbibu plahnweidigi.

Atteezibas ar Padomju Kreewiju nostiprinas

Parisê, 6. now. no kreewu wehstneezibas nama nonemti bijuschàs Kreewijas trihskrahsainee karogi. Nams teek atdots Padomju Kreewijas preekschstahwneezibai. Ministru presidents Herrio noturejis apspreedi ar Herbetu, nupat eezelto Franzijas wehstneeku Maskawâ, par tahlakam frantschu kreewu atteezibam, sakarâ ar Kreewijas atsihschanu de jure.

Proletariata atpuhtas weetas

Liwadijà un Woronzowa pili Alupkà Krimas tautas komisaru padome nolehma eerihkot proletariata atpuhtas weetas. Padome greesusees ar schahdu preekschlikumu pee SSSR waldibas. Minetàs weetàs jau atrodas sanatorijas, uf kuràm no wisàm Kreewijas malàm teek suhtiti weselotees strahdneeki un strahdneezibas darbineeki.

Latwija

Transits. Schajàs deenàs zaur Leepaju tiks iswests uf ahrsemem pirmais dsihwu sosu un zuhku transports, kursch peenahks no Padomju Kreewijas.

Preekule, Kursemê (telefonograma). Schausmigà nahwê wakarriht p. 8,30 miris Rige twaika dsirnawu melderis Ewalds Brasche, kursch tika eerauts kemratà un wairakas reises apsweests rinki. Peesteiguschees strahdneeki apturreja maschinas un isnehma no kemrata nelaimigo wehl ar wahjàm dsihwibas sihmem. Tuhlin issauktais ahrsts konstateja nahwi. Kemrats naw bijis aissargats no ahrpuses pret nelaimes gadijumeem.

Ihle. Sawu behrnu noslihzinajusi kahda jaunawa M. P. Maso lihkiti atradis polizijas kahrtibneeks. P. nopratinata isteikusees, ka behrnu dsembejusi, esermalà uf plawas, jau nedsihwu. Baididamàs kauna, ta noslehpusi to uhdeni. Jewadita ismekleschana. K.

Resekne. Noslepkawota 3. nowembri Jefinija Selenkowa. Wina atrasta kahdus 20 solus no sawàm mahjam, puskaila ar neschehligi sakroplotu galwu un seju. Zik ismekleschanà noskaidrots, 3. now. nakti wina mahjàs gulejusi weena un uf laundara klauwejeemu tam atwehrusi. Tà kà seenà atrasts schautenes lodes zaurums, tad domajams ka slepkawa uf to schahwis turpat istabà, tomehr winai isdewees isbehgt, bet ta panahkta un ar kahdu neasu preekschmetu nogalinata. Nolaupits nekas naw un

Anatola Fransa

Pingwinu Sala.

Pirmà grahmata

Preekschtetschi

(Turpinajums).

Pehz tam, kad saule buhs apgreesusees ap semi diwisimts tschetrdesmit reises, Româ newarès atrast neweena garidsneeka, kursch saprastu latenisku. Dseedot basnizàs swehtàs kuhgschanas, peesauks swehto Orischeli, Rogeli un Tortischeli, un tee, kà jums sinams, ir welni, bet ne engeli. Daudsi sagli, gribedami baudit swehto wakarehdeenu, bet baididamees, ka, eeguhstot grehku peedoschanu teem basnizai nebuhtu jaatdod nolaupitàs mantas, suhdsès sawus grehkus klejojoscheem garidsneekeem, kuri nepratis ne italu, ne latinu walodu. Tee runàs tikai sawa zeema isloksnê, klejos pa pilsehtam un zeemeem, pahrdodot par neezigu naudu, beeschi par pudeli wihna, grehku atlaischanu. Droschi ween mums ar schim grehku atlaischanam nebuhs darischana, jo truhks tàm grehku noschehloschana, lai buhtu tàs likumigas. Bet loti war gadities, ka kristischana mums sagahdàs wehl daudz gruhtibu,

Garidsneeki paliks tik neisglihtoti, ka sahks kristit behrnus in nomine patria et filia et spirita sancta, par ko ar patiku pastahstot Lui de Pottérs sawos „Filosofiskàs, politiskàs un kritiskàs kristigàs tizibas wehstures“ 3. sehjumà. Gruhts buhs jautajums, noteikt tahdas kristibas ihstenibu. Kaut ari es peelaischu swehtos rakstos greeku walodu, kas naw tik daiskaniga, kà Platona waloda, tapat ka nezizeronisko latinu walodu, tad tomehr es nepeelaidischu liturgijà pilnigu muldonu. Un schausmigi eedomatees, ka miljoneem jaunpeedsimuscho tiks kristiti tik pawirschi. Bet atgreesisimees pee muhsu pingwineem.

— Ar laweem deewischkigeem wahrdeem, Kungs, mehs jau pee teem esam atgreesuschees, sazija swehtais Gals. Tizibas simbolos un dwehselu aisluhgschanàs dodama preekschroziba formalai pusei un kahda eestahdijumu ihsteniba atkarajas tikai no weida. Wiss jautajums, waj pingwini kristiti pareisi, waj ne. Un schai sinà schaubu naw.

Basnizas tehwi un doktori peekrita, bet winu apjukums no ta tik pawairojàs.

— Pahreja kristigà tiziba, sazija swehtais Kornelijs, naw bes gruhtibam un neehrtibam preeksch pingwineem. Teem nahksees padomat par sawas dwehseles glahbschanu. Kà teem to darit? Putnu paraschas daudsâ sinà runà preti basnizas likumeem. Un pingwineem naw eemesla mainit sawu dsihwes weidu. Ar to es gribu sazit, ka wini naw deesgan saprahtigi, lai peesawinatos labakas paraschas.

— Wini to newar darit, sazija Tas Kungs, mani lehmumi to nepeelaisch.

— Tomehr atsahka swehtais Kornelijs, lihds ar kristibu winu darbiba newar palikt nemainita. No schi laika tee ir waj nu labi, waj launi, zeenigi usslawas waj palas.

— Taisni par to jau ir jautajums, sazija Tas Kungs.

— Es te redsu tikai weenu iseju, sazija swehtais Augustins: Pingwineem jaeet uf elli.

— Bet wineem tatschu naw dwehseles, eebilda swehtais Irinejs.

— Tas ir nepatihkami, nopuhtàs swehtais Tertulians.

— Bes schaubam, peebilda swehtais Gals. Un es atsihstu, ka swehtais wihrs Maels, mans skolneeks akli aisraudamees, ir radijis Swehtajam — Garam leelas teologiskas gruhtibas un eenesis nekahrtibu swehtâ eestahdijumà.

— Tas ir wezs mulkis, eesauzàs plezus raustidams swehtais Adjutors no Elsasas.

Bet tas Kungs pagreesàs ar pahrmetumu pret Adjutoru:

— Atlaujeet, sazija winsch, swehtajam wihram Maelam naw kà jums, mans swehtlaimigais, eedsimtas gudribas. Winsch manis neredz. Winsch ir nespehzigs wezis, puskurls un trihs zeturtdalas akls, Juhs esat pret winu pahrak bargs. Tomehr es atsihstu, ka stahwoklis teescham ir gruhts.

— Par laimi, schis apjukums ir pahrejoschs, sazija swehtais Irinejs. Pingwini ir kristiti, bet ne winu olas, un launums isbeigsees lihds ar tagadejo paaudsi.

— Nerunajeet tà, mans dehls Irinej, sazija Tas Kungs. Lihkumi, kurus dabas sinatneeki nodibina semes wirsû, peelaisch isnehmumus, tapehz ka tee ir nepilnigi un naw peemehrojami teeschi dabai. Bet likumi, kurus nodibinu es, ir pilnigi un nepeelaisch nekahdus isnehmumus. Jaislemj kristito pingwinu liktens, nepahrkahpjot deewischkigo likumu un saskanà ar desmit bauschleem un basnizas noteikumeem.

— Kungs, sazija swehtais Gregors no Nasiansas, dodeet teem nemirstigu dwehseli.

— Ak! Kungs, ko gan tee ar to daris? nopuhtàs Laktanzijs. Teem naw dalskanigas balss, lai dseedatu tew slawu. Wini nepratis swinigi pildit basnizas eestahdijumus.

— Bes schaubam, sazija Swehtais Augustins, wini neeeturès Deewa likumu.

— Wini to nespehs, teiza tas Kungs,

— Wini nespehs, turpinaja Swehtais Augustins. Un ja tas Kungs sawà gudribà teem eepuhstu nemirstigu dwehseli, tee degtu muhschigà ellê, pehz Deewa taisnigà lehmuma. Tà tiktu nodibinata augstakà kahrtiba, ko pahrkahpis schis Kambrijas wezis.

— Juhs man, Manikas dehls, leekat preekschà pareisu atristnajumu, kas sakams ar manu gudribu, sazija tas Kungs. Bet tas neapmeerina manu sirdsschehlibu, Un kaut ari pehz buhtibas esmu nemainigs, jo ilgak es pastahwu, jo wairak nosweros uf maigumu. Schi rakstura maina ir jnhtama katram, kas lasa abus manus testamentus.

Tà kà pahrrunas turpinajàs, neeenesot nekahdu skaidribu, un swehtlaimigie israhdija teeksmi atkahrtotees, tad nolehma greestees pehz padoma pee swehtàs Katrines no Aleksandrijas. Tà arweenu tika darits gruhtos brihschos. Dsihwa buhdama swehtà Katrine aisrunaja peezdesmit loti mahzitus doktorus. Wina sinaja Platona filosofiju tik pat labi, kà Swehtos rakstus un bija dairuniga.

VII. no dala.

Apspreede paradisê.

Swehtà Katrine eeradàs apspreedê ar smaragda wainagu galwà, isrotata safireem un pehrlem, terpusees selta auduma gehrbâ. Wina nesa pee sahneem leesmojoschu ratu, lai atgahdinatu to ratu, kura schkembeles sita reis winas mozitajus.

Kad tas Kungs to usaizinaja runat, wina teiza schahdus wahrdus:

— Kungs, lai isschkirtu jautajumu, kuru tew labpatika man preekschà likt, es nerunaschu ne par dsihwneeku parascham wispahr, ne par putnu parascham atsewischki. Es tikai aisrahdischu doktoreem, biktstehweem un pahwesteem, kuri sapulzejuscheesus scho apspreedi, ka nodalijums starp zilweku un lopu naw pilnigs un pastahw kehmigi isdsimumi, kas peeder reisê i pee weeneem, i otreem. Tahdi kehmi ir chimeras, pa pusei lauwas, pa pusei tschuhskas; gorgonas ar kasas kahjam; tahdas ir sirenas, kuras dseed uf juhras. Winàm ir seeweetes stahws un siws aste.

(Turpmak wehl).

Saeima

Wakardeenas Saeimas sehdê preekschsehdetajs sino, ka pastiprinatu apsardsibu peerobeschu joslâ, kuras terminsch istek 15. now., ministru kabinets nolehmis pagarinat us 6 mehn., t. i. lihds 15. majam 1925. g.

Deputatam Paulukam (semn. saw.) un Radsinam (s.-d.) peeschkir 2 ned. atwalinajumu. Ministru presidents peeprasa no Saeimas atpakal dep. Seibolta (s.-d.) leetu (laikam par Preekules notikumeem).

Turpinas debates pee polu deputata Werschbizka interpelazijas par Iluksstes aprinka preekschneeka Praulina rihzibu. Debatês runà Gailits, Franzis Trasuns, Werschbizkis un z. Lihds redakzijas slehgschanai debates wehl nebij galâ.

domà, ka slepkawibai atreebibas waj romantisks raksturs. Noslepkawotàs wihrs notikuma nakti krogâ schuhpojis un pahrnahzis tik otrâ rihtâ. efe.

Rujeenas strahdneeku dsihwe neapneapskauschama. Fabrikas neatjauno darbibu un strahdneeki, kuri agrak wareja atrast nodarboschanos us weetas, ir speesti braukt us laukeem jeb Rigu. Weenigi, pateizotees jaunà tilta buhwei, pa wasaru daschi bija nodarbinati us weetas, bet tà, kà tilts tagad nobeigts, isbeidsees weenigais kaut zik plaschakais, weetejais darbs.

Ari sabeedriskà dsihwe mirusi, par ko pilsoniskàm organisazijam „swehtigaks" darba lauks — war papreezatees. Pastahw daschas strahdneeku organisazijas, bet winu darbiba nosmok paschu tukschumà. Daschs labs no beedreem nesin, waj mas pastahw kahdas strahdneeku organisazijas. —is.

Sauka. Kas neapmekè Latwijas Ahrpusskolas Isgl. Kongr. Padomes lektoru lekzijas? Pee teem „laimigeem", kurus pehz weetejàs „pelekàs pilsonibas" logikas naw kehrusi „to kuhditaju un musinataju welnischkiba" un kuri war ispelnitees „nesamaitata zilweka" diplomu, jo ne reisi naw apmeklejuschi strahdneeku lekzijas, Sauka war peeskaitit: wisus trihs pagastu waldes rakstweschus un leelako daku weetejo skolotaju, kuru, paldees deewam, 4 skolàs ir paprahws skaits. Ar scheem elementeem strahdneeziba jau itin labi eepasinusês un ari bes leekas gaismas tos faredsês jebkur. Ls.

Straupe. Sabeedriskà dsihwe scheit pilnigi pagrimusi. Beedribas noklususchas, i strahdneeziskàs, i pilsoniskàs. Kahdreis nodibinatà Isglihtibas beedriba, ap kuru grupejàs weetejee strahdneeziskee elementi un progresiwakee skolotaji, jau labi sen sawu darbibu pahrtraukusi. Nedomaju, ka par eemeslu waretu buht schahdai apkluschanai apkahrtnes laukstrahdneeku un wispahr progresiwàs inteligenzes newehriba pret sabeedrisko dsihwi. Leelakà waina Isglitibas beedribas waditajeem, kuri par daudz besdarbigi un nonotekti sawà pahrleezibà. Senako Isgl. bdr. isrihkojumu leelais apmekleju skaits norahda us publikas dsihwo interesi un atsauzibu, sewischki no strahdneezibas.

Jastrahdà, un ja naw tagadejai waldei griba to darit, tad iswehlet energiskaku un darbigaku. Tuwakà apkahrtnê naw neweenas progresiwakas beedribas, kamdehl, Isglitibas beedribai darba daudz. Besdarbiba, nenoteiktiba nedrihkst ilgi wilkees. Ta wispahr progresiwai domai nahks parlaunu, ko zentisees sawà labà ismantot reakzionaras beedribas un saweenibas

Ar eedserschanu, plahtischanos, banalàm teatru israhdem jau ilgaku laiku representejas Naz. Jaun. Saweeniba. Schehl to jauneeschu, kuri ais neapsinas eekluwuschi schajà eedsehraju kompanijà un laujas waditees no tahdeem weetejo reakzionaru pilareem, kà Gr. un z. Ari pagasta pad. wehleschanàs figurès Naz. Jaun. Saweenibas „plikgalwainee jauneschi". Zeram, ka strahdneeki sapratis sawu usdewumu wehleschanàs un ees sowu zelu, sawas dsihwes eekahrtoschanu paturot sew. E.

Pasta palihga nodalas atklahtas pee Alschwangas pagasta waldes, Aisputes aprinki un Ranku p., Kuldigas apr. Snehpenls p. p. nodala pahrweetota us Snehpeles pagasta namu.

Riga

Ministru kabineta sehde 6. now. 1) Peenem Latwijas Telegrafa Agenturas statutu projektu un nolemj to eesneegt Saeimai. 2) Apstiprina par eekschleetu ministrijas administratiwà departamenta direktoru Rigas prefekta palihgu Schlosbergi. 3) Apspreesch tekoschàs darbibas jautajumus. LTA.

Darba lauschu awisi aismirst. Kreewijas pahrstahwneeziba peesuhtijusi weetejàm laikraksstu redakzijam celuhgumu kartinas us oktobra rewoluzijas gada swehtkeem, bet „Laikmeta" redakzijai ne. Laikam negrib, lai darba laudis redsetu, kà schee tur swin.

Pastiprinatu apsardsibu 15 werstis platâ peerobeschu joslâ Ministru kabinets pagarinajis us 6 mehn., t. i. lihds 15. maijam 1925. g.

Kratischanas un arestus isdarijusi politiskà pahrwalde 6. nowembra nakti, sakarâ ar Padomju Republiku Saweenibas gada swehtkeem. Apzeetinatas 11 personas, kuras apwaino par peederibu pee komunistiskas organisazijas. Kratischanas isdaritas ari pee daschcem RABZB. jaunatnes sekzijas zentra lozekleem, bet atrasts nekas naw.

Dselszeku wirswalde eerosinajusi jautajumu par pretschu un pasascheeru tarifa paaugstinaschanu.

Daugawas tihrischana. Juhrneezibas departaments eesahzis Daugawas gultnes tihrischanu pee Bolderajas. Augschminetà weetà no kreewu kara spehka pee Rigas atstahschanas 1917. g. tika nogremdets leels daudzums artilerijas lahdinu. Lihds schim ar uhdenslihdeju palihdsibu jau dala lahdinu iswilkti.

Jauna biblioteka. Kuses biskwitu un schokolades fabrikà atwehrta biblioteka strahdneekeem. Fabrikas ihpaschneeks minetam mehrkim seedojis 50.000 rbl.

Wines Uniwersitates medizinas fakultate tekoschà mahzibas gadà sarihkos ahrstu kursus wahzu walodà. Weselibas departaments pasino, ka interesenti war eepasihtees ar scho kursu programu departamentà (Brihwibas eelà Nr. 37/39, ist. 100) darbdeenàs no plkst. 9—3.

Drogistu eksameni sahksees 10. decembri Sekschteetu ministrijà, farmazijas waldes telpàs. Personàm, kuras wehlas eksaminetees, jaeesuhta lihds 20. now. luhgumi ar 80 sant. sihmognodokli, peeleekot klaht Ls 10.—, apleezibas norakstu par isglihtibas zensu pilnas pamatskolas apmehrà, apleezibu par 3 gadus ilgu praksi drogu weikalos un diwas fotografijas.

Strahdneeku dsihwe

Ligate. Jau labi sen weetejàs fabrikas strahdneezibas nowehrsusees no sabeedriskà dsihwes. Kahdreis pastahweja scheit Rigas Kim. arodbeedribas nodala. Tagad ta likwidejusees. Neisprotama leelà pasiwitate un norobeschoschanas no sabeedriskàs un arodneeziskàs dsihwes. Fabrikas administrazija deesgan tahlredsiga, lai ismantotu scho paguruma stahwokli un eewilktu sawos tihklos neapsinigako strahdneezibas daku ar daschadeem „filantropiskeem" pasahkumeem. Un sekas no ta fabrikantu eedsihwoschanàs un krogu apmekletaju skaita peeaugschana. Schuhposchana palikusi par nepeezeeschamu parahdibu. Tas wiss notrulina strahdneeku domas, padara winus padewigus un werdsiskus. Par algas paaugstinaschanu, organiseschanàs nepeezeeschamibu. neweens nedrihkst runat. Tuhdal pakalpigee gari patschukst meistaram pee auss — un sinams, wainigam eet plahni. To sewischki parahdija pehdejais streiks. Apsinigakeem strahdneekeem wajadseja pat nakts laikà deschuret, lai atrunatu no darba eesahkschanas neapsinigakos beedrus. Tomehr bes panahkumeem, un gala isnahkums — prasiba pasaudeta un energiskakeem wilka pase. Schis notikums isjauza organiseschanàs pasahkumu un noweda tagadejà stahwokli. Ari jaunatne, kuras scheit daudz, nedara neka. Eet wezo pehdàs, par nahkotni nedomajot. Waj ilgi wilksees schis paguruma laiks? Atzerotees pirmskara sabeedriskò dsihwi — janosarkst! Tad jaunatne bij dsihwes spehziga, wina aisrahwa sew lihdsi tuwejo apkahrtni ar sawu rewoluzionaro energiju. E.

Kulturpolitika

Latwijas Darba Jaunatnes Kulturas Beedriba

ir swarigs faktors darba jaunatnes sabeedriskà dsihwê. Jau tagad, sawà pusgada darbibas laikà, wina iswehrtusees par plaschako darba jaunatnes organisaziju. Eeturot lihdsschinejo taktiku, drihsi ween taps plascha masu organisazija, jo winas darba lauks isplescchas pa wisu Latwiju. Lihdsschinejais darbs pa leelakai dalai isplaudees paschu beedru starpâ. Notikuschas jau pahri par 30 sekziju sehdes, kurâs apskatiti daschadi sabeedriski un kulturelisjautajumi. Sarihkojumos apmekletaju skaits zaurmehrâ swahrstijees no 25—30. Tas dod droschu zeribu domat, ka darba jaunatne, par spihti atpluhdu laikmetam, sisiskàs kulturas uspluhdeem, naw aismirsusi sabeedrisko dsihwi. Beedriba sarihkojusi ari plaschakus sarihkojumus ar sekoscheem temateem: „Jaunakà kreewu literatura", „Strahdneeziba un parlamentarisms", „Strahdneezibas weeniba", „Zilweks un maschina", „Zilweka darbs", Indiwids un organisazija", „Nazionalà mahksla". No lihdsschinejà beedribas darba waram spreest, ka beedriba sawu usdewumu sapratusi pareisi. To, peerahda ari tas, ka ta eemantojusi jau ihsâ laikà strahdneezibas plaschas simpatijas. Ir bijuschi ari mehginajumi weenotees darbâ ar s.-d. jaunatnes saweenibu. Par noschehloschanu schis saweenibas wedeji augstak par wisu stahda personigo eedomibu, ne darba jaunatnes kustibu.

Wehl jo apschaubamaku atbildi beedriba sanehma no SSS, kura ari sakas esam strahdneeku organisazija. To paschu dsirdejàm no s.-d. studentu organisazijam. Schee fakti peerahda, ka beedriba darijusi wisu, lai apweenoto kulturelâ darbâ wisu darba jaunatni, neskatotees us daschadeem politiskeem nowirseeneem waj simpatijam. Ja tas naw pagaidam isdewees, tad ta naw beedribas waina. Tomehr ar preeku jakonstatè, ka atsewischki beedri no augschminetàm organisazijam tomehr eestahjas beedribâ. Jhsti strahdneezisskà jaunatne arween wairak eepluhst beedribâ. Un tas ir schis beedribas pamatakmens. Darba jaunatne saprot, ka wisswarigakais tagadejâ laikmetâ ir asinat sawu garu un paturet skaidru sawu schkiras apsinu. Tamdehl ari arweenu wairaki apmeklè sabeedrisko sin. sekziju un ar dsiatko interesi aisraujàs pahrspreedês un debatês. Beedriba nodibinajusi nodaku Ramkà, kura sarihko swehtdeen, 9. now. sch. g. sawu pirmo plaschako wakaru ar referatu, teatra israhdi un deklamazijam.

Pee beedribas pastahw lasamais galds. Atw. katru deenu no 6—8 wak.

Eesneegts luhgums Kult. Fondam isneegt pabalstu bibliotekas eegahdaschanai. Atbildes wehl naw. Jauni beedri war eestahtees katrâ laikâ. Peeteikschanos peenem Kr. Barona eelà 92, ds. 1. Ari nodalas dibinaschana peeteizama turpat. E.

Latwijas Ahrpusskolas Isglihtibas Kongresu Padomes lektori lasa lekzijas:

8. nowembri.

Tukumà, Raina klubà, Wezmoku eelà 43-45, p. 7 wak. Kr. Eliass „Senàs Egiptes kulturas dsihwe un Tutanhamona laikmets", ar gaismas bildem.

Rigà, Darba jaun. kult. beedribà, Kr. Barona eelà 92, pulkst. 7.30 wakarà A. Kurzijs „Sinatniskais pasaules usskats".

9. nowembri

Leepajà, Tautas augstskolà, Basnizas eelà Nr. 7. K. Dsilleja plkst. 2 d. „Waj muhsu skola kalpo dsihwei", p. 7 wak. „Latwijas tapschanas laikmets literaturas atspogulojumà."

Daudsewà, Saweesigà beedribà, A. Zelminsch, „Kulturas attihstibas gaita," ar gaismas bildem.

Walmeerà, Raina klubà I. pamatsk. L. Paegle „Teatra nosihme tautas kulturas dsihwê."

Garsenê, Laukstrahdn. arodbeedribà J. Grots „Latwijas literaturas sakars ar dsihwi."

Jelgawà, Raina klubà, Dr. P. Kalninsch „Par kokainismu".

Rigà, Kokstrahdneeku arodbeedribà, Brihwibas eelà Nr. 67, plkst. 11 rihtà, A. Jablonskis „Arodneeziskàs kustibas wehsture". R.A.B.Z.B. klubà, pl. 7 wak. A. Kruhminsch „Saimneeziskàs dsihwes attihstiba pehzkara laikà".

16. nowembri.

Leepajà, Tautas Augstskolà, Basnizas eelà 7, Dora Schwihkul, pl. 2 deenà „Kapehz mehs mirstam?", pulkst. 7 wak. „Waj gars war eksistet bes meesam?" ar gaismas bildem.

Preekulê, Lauku strahdneeku arodbeedribà, 7 wak. R. Drillis „Zilweks un maschina", ar gaismas bildem.

Jelgawà, Raina klubà, Esera eelà Nr. 5, pl, 6 wak. J. Aberbergs „Renesanses laikmets".

Bolderajà, Atwalinato kara w. beedribà, Palihds. b-bas sahlê, plkst. 2 d. Bruno Kalninsch „Karsch un tautas kultura".

Walmeerà, Raina klubà, 1. pamatskolà, pl. 2 d. (lektors naw nosihmets).

Jelgawà, Fabriku un darbu str. arodbeedribà, Swehtes eelà 16, P. Risga „Kà isaug Amerikas miljonars".

Lektori peeprasami zaur Kongresu Padomes biroju, Merkela eelà 1, ds. 3.

Mahksla

Jahna Kalnina ehrgelu konzerts

3. now. sch. g. wezà Gertrudes basnizà bij pulzinajis samehrâ mas apmekletaju. Basnizas administrazija lihds schim atlahwa basnizà nodarbotees weenigi ar Deewa leetam, konzerteschanu par tahdu neusskatidama. Beidsot tomehr schis aisspreedums ir pahrwarets un nesen atpakal muhsu ehrgelu leelmeistars Alfreds Kalninsch, pirmais, ar sawu aisraujoscho spehli trizinaja wezàs welwes. Schoreis wina dehls, Jahnis Kalninsch atskanoja Enriko Bossi „konzertgabalu" op. 130 un Maksha Regera darbus: Toccata Rapsodiju un II. sonati D-mollâ. Wahzeeschi Regeru daudzina par jauno Bachu. Wina darbos juhtama jaunu skanu wehrtibu nostiprinaschanàs, ar komplizetakeem ritmeem un straujakeem tempeem, nekà tas parasts wezakâ ehrgelu literaturâ. Schoreis wina krahsu un isjuhtu bagatà D mole sonate isskaneja masak pahrleezinoschi, jo jaunajam konzertantam registreschanas mahkslâ wehl tahlsch un nopeetns zelsch lihds sawa tehwa sasneegumeem. Tomehr ar usmanibu sekosim winam.

Rigà naw konzertsales, ar atteezigam ehrgelem, tamdehl ehrgelu wirtuosi speesti konzertet tikai basnizàs, kaut gan modernako darbu ispildischana wispahr gruhti saweenojama ar basnizu welwju schkelto okustiku. Tomehr wezà Gertrudes basniza, leekàs, buhs konzerteem weena no labakam, jo ari ehrgeles apmeerinoschas. Br.

Nazionalà Opera. Swehtdeen, 9. nowembri, 2 p. p. „Hofmana stahsti". 7 wakarà „Nahra". Otrdeen, 11. nowembri kareiwjeem „Sewilas bahrsdsinis". Treschdeen, 12. nowembri, „Samsons un Dalila". Zeturtdeen, 13. nowembri otro reisi „Fra Diawolo".

Nazionalais Teatrs. Sestdeen, 8. now., Akteeru saw. israhdê O. Uailda komedija „Ledijas Windermir wehdeklis ar Liliju Stengel.

Dailes Teatrs. Schodeen, 8. now., pl. pus 8 wak. „Plahpigas seewas". Swehtdeen, 9. now., plkst. 2 deenà „Mehrneeku laiki" un plkst. pus 8 wak. „Plahpigas seewas". Otrdeen, 11. now., skolneeku israhdê „Plahpigas seewas". Treschdeen, 12. now. wehl reisi par strahdneeku israhdes zenam „Donkichots."

LTB Zekojoschà teatra israhdes: 8. nowembri — Bolderajà komedija „Negataws auglis"; ar weesigu sadsihwi. 9. nowembri — Tukumà „Negataws auglis", ar Mahrtinu balli, 16. nowembri — Pahlê „Straume", 18. nowembri — Ainaschos „Negataws auglis." —

Aisrahdijumi

RAB zentralbiroja klubs farihko preekschlasijumu swehtdeen, 9. nowembri sch. g. plkst. 7 wakarâ Brihwibas eelâ 67, dz. 1. Lasis A. Kruhminsch par tematu „Saimneezifkâs dsihwes attihstibas posms pehzkara laikâ". Pehz referata debates. Dramatifkâ studija uswedis jaunâ isstrahdajumâ „Scharadi Nr. 1".

Rigas arodu beedribu zentralbiroja sasauz pilsehtas domes wehletaju sapulzes sch. g. 9. nowembri, plkst. 11 no rihta, L. Nometnu eelâ Nr. 62, Jgaunu beedribas telpâs. Referats ar debatem par pilsehtas domes arodneeku frakzijas darbibu. Kâ referanti usstahsees Leons Paegle un Rudolfs Salbergs.

RABZB klubs farihko swehtdeen, 23. now. L. Lubanes eelâ 17. dramatisku wakaru. Uswedis L. Paegles laika preludi 4 zehleenos „Par un pret". Sahkums plkst. 5 deenâ. Eeeja pret seedojumeem sahkot no 50 sant.

RAB Zentralbiroja klubs farihko swehtdeen, 16. now. Elisabetes eelâ 55 (Dansing Palase telpâs) basaru. Loterejas biletes eepreeksch dabujamas no 8. now. pee kluba komisijas lozekla katru deenu no plkst. 7 wak., swehtdeen no 10—12 deenâ Brihwibas eelâ 67, dz. 1.

RAB Zentralbiroja kluba sabeedrisko sinatni sekzija iseet apskatit Domes museju swehtdeen, 9. nowembri. Peedalitees war ari interesenti. Jaeerodas wiseem taisni plkst. 10 rihtâ. Brihwibas eelâ 67, dz. 1.

Ekskursiju us pilsehtas mahkslas museju glesnotaja Uga Skulmes wadibâ rihko kulturas beedriba „Feniks" swehtdeen, 9. now. 11 rihtâ. Japeeteizas schowakar no 7—9 „Feniks" telpâs Widsemes schosejâ 37.

Latw. Darba Jaunatnes Kulturas Br-bas Sab. sin. sekzijas sehde notiks swehtdeen, plkst. pus 1 deenâ, Kr. Barona eelâ 92, dz. 1. Deenas kahrtibâ referats: „Indiwidualisms un kolektiwisms.

Latw. Darba Jaunatnes Kulturas Beedriba farihko sestdeen, 8. now., plkst. 8 wak. 2. beedru un eewesto weesu wakaru. Programâ: 1. A. Kurzija preekschlasijums „Sinatniskais pasaules usskats", ar debatem, 2. mahkslinee-zisku preekschnesumi, 3. wakara awise.

Eeeja pret seedojumeem sahkot no Ls. 0,30.

Kulturas b-bas „Feniks" beedru un eewestu weesu wakars notiks sestdeen 8. now. sch. g., plkst. 8 wakarâ, Widsemes schosejâ 37.

Latwijas Kokstrahdneeku Aroda beedriba sasauz pilnu beedru sapulzi swehtdeen, 9 nowembri p. 10 rihtâ Brihwibas eelâ Nr. 67. Deenas kahrtibâ a) referats par Arodbeedribu nosihmi un starptautisko stahwokli, b) tagadejais stahwoklis kokrubpneezibâ.

Rigas skroderu un schuweju arodbeedriba usaizina no darbnizam suhtit preekschstahwjus paplaschinatâ waldes sehdê, pirmdeen, 10. now. 7 wak., Brihwibas eelâ 67, dz. 1, Deenas kahrtiba: dsihwes dardsibas peeaugschana un tarifa jautajums.

Rigas Transportstrahdneeku Arodsaweenigas Milgrawja nodaļa sasauz swehtdeen, 9. nowembri plkst. 10 no rihta Mangalu pagastu namâ ahrkahrteju pilnu beedribu sapulzi. Deenas kahrtibâ dsihwes dardsiba un algas jautajums, 3. zeturkschna pahrskats, wehleschanas u. z. Beedri teek usaizinati neistruhkstoschi eerastees.

Telegramas

Laukstrahdneeku kustiba Sweedrijâ

Stokholma, 6. now. Laukstrahdneeku streika nowehrschanai eezeltâ arbitraschas komisija pahtraukuse darbibu, jo israhdijees, ka weenoschanos starp laukstrahdneekeem un semes ihpaschneekeem naw eespehjams panahkt. LTA.

Wahzijas reparaziju aisnehmuma realiseschana

Berline, 6. now. Wahzijas reparaziju aisnehmuma realiseschana ahrsemês dewusi 795 miljonu marku, tà kà paschâ Wahzijâ atleek tikai segt istruhkstoschos 5 miljonus marku. LTA.

Latwijas-Belgijas tirdsneezibas lihgums

Latwijas generalkonsuls Briselê nosuhtijis Briseles tirdsneezibas kameras preekschsehdetajam wehstuli, kurâ ussweer Latwijas-Belgijas tirdsneezibas lihguma nepeezeeschamibu. Wehstule eeweetota Briseles tirdsneezibas kameras ofizialâ biletenâ.

Wahzu-Belgu tirdsneezibas lihgums

Berline, 6. now. Nahkoscho pirmdeen Berlinê atjaunos wahzu-belgu sarunas par tirdsneezibas lihguma noslehgschanu. LTA.

Sadursme ar banditeem

Warschawâ, 6. now. Uz Polijas-Kreewijas robeschas pee Ostrogas banditi aisdedsinajuschi tirdsneezibas ehkas. Pee apschaudischanâs ar polu robeschpoliziju noschauts weens usbruzejs un diwi polu polizisti. LTA.

Jstahjas no faschistu partijas

Româ, 6. now. Sakarâ ar sapihletàm atteezibam starp faschisteem un bijuscho kara dalibneeku federaziju, kà „Tribuna" sino, schis federazijas presidents, deputats Pensio di San Sebastiano, pasinojis Muffolini, ka isstahjas no faschistu partijas. LTA.

Diwreis leelaku gaisa kugi

neká Wahzijas Z. R. 3, kursch pahrlidoja Atlantijas okeanu, drihsumâ buhwès Wikersa firma Scheffildâ, tà paskaidroja firmas wizepresidents Dausons bijuscheem ministreem Tomasam un ziteem weeseem, kuri bij eeradušchees apskatit usnehmumu. Gaisuga tilpums buhschot 5 miljoni kubikpehdas. Ar jaunajeem gaisa milseneem buhschot eespehjams nolidot lihds Amerikai nepilnâs 2 deenâs warbuht pat ahtrak. Tee spehschot usnemt lihds 150 pasascheeru un winu buhwe ismaksaschot ap 350.000 mahrz. sterlinu.

Anglijâ weseliga dsihwoschana

Lefildâ, 6. now. (Radio). „Times" medizinisskais korespondents issakas, ka schis gads bijis weens no weseligakeem gadeem Anglijâ. Nahwes gadijumu un behrnu mirstibu skaits ahrkahrtigi mass. Korespondents isskaidro scho parahdibu ar pastahwoscho mitrumu, kursch gan aistura saules starus, bet no otras puses, nelauj zeltees putekleem, kuri ir wisbihstamakee slimibu bazilu isplatitaji. LTA.

Atjauno sentschu nosaukumus

Stokholmâ, 6. now. Sahkot ar 1. janwari Norwegijas galwaspilsehta Kristianija ofiziali saukseesatkal sawâ wezajâ wahrdâ — Oslo. LTA.

Daschadas sinas

Saimneezisskà dsihwe Aiskaukasâ

Pateizotees reformetai nodokļu sistemai, weegli peeejameem krediteem un galwenais — walutas stabilitatei Kreewijâ atjaunojas saimneezisskà dsihwe ne tikai ruhpneezibas zentros un to apkahrtnês, bet ari tahlakâs walsts nomalês. Weena no tahdàm strauji usplaukstoschàm nomalem ir Aiskaukasa, kura pehdejâ gadâ daudsâs saimneezibas nosarês ir aisneegusi jau pirmskara apmehrus, pat pahrsneedsot tos. Sewischka wehriba ir peegreesta kulturaugu kultiweschanai, jo tee wispateizigakee eksportam un ari paschu wajadsibam nepeezeeschami. Tà peem. pagahjuschâ gadâ kokwilnas plantaziju platiba bij ap 16.000 desetinas, bet schogad 90.000 d. Daudz sadehstits un labus eenahkumus dewuschi schogad tabakas un tehjas lauki, wihna un mandarinu dahrsi, kuru raschu eksportè uz ahrsemem. Aiskaukasâ nodibinatà lauksaimneeku banka ar filialem ari masakos zentros, leelâ mehrâ ir sekmejusi semkopibas atjaunoschanos.

Daudz darits meliorazijas un elektrofikazijas laukâ. Jsrokot kanalus nosusinati leeli purwaji, kuri lihdz schim stahweja neismantoti un trauzeja satikssmi; tagad tee pahrwehrsti mandarinu dahrsos waj kokwilnas druwâs. Uszeltas wesela rinda hidro-elektrisko staziju, kas sekmè strauju ruhpneezisskàs dsihwes usplaukschanu jau plaschakâ maschtabâ. Eerihkotas fabrikas galwenam kahrtam kokwilnas isstrahdajumeem. Leelakâ, nupat zeltâ tekstilfabrikâ laistas darbâ 840 auschamàs stelles un wehrptuwes ar 32.000 spolem. Ari metalruhpneeziba atjaunojas, bet sewischku panahkumu wehl pagaidam, leelaku kapitalu truhkuma dehl, naw.

Tirdsneezibâ galweno weetu eenem kooperatiwi; daschâs weetâs pat lihdz 80% apgrostijumu paturedami sawâs rokâs, ko newar fazit par laukfaimneezibas kooperatiweem. Tur iniziatiwe wehl priwat tirgataju rokâs. Ahrejà tirdsneeziba wisrosigakà ar Turziju un Persiju. Ar pehdejo noslehgts tirdsneezibas lihgums, kam normaltirdsneezibas sekmeschanâ leela nosihme.

Kreewijas saimneezisskà dsihwe atjaunojas. Normalàm atteezibam nodibinotees ar kaiminu walstim, slehdsot tirdsneezisskus un saimneezisskus lihgumus, peewelkot ahrsemju kapitalus, ta ahtri usplauks un kluhs ekonomisski stipra. Ekonomisski stipra ta buhs stipra ari kultureli.

Apsagta walsts kase

Walsts kontrole, rewidejot Jgaunijas walsts kases Tartu nodalu, atklahjuse 400,000 markas leelu istruhkumu Bankas kaseeris Martins atsinees ka mineto naudu peesawinajees un apzeetinats.

Pehdejâ brihdî

Nahwes spreedums ispildits

Tallinâ, 7. now. (Eta). Sakarâ ar komunistu prahwu, kuru isteesàs 10 now., Tallinâ un Terbatâ arestetas ap 50 personas, to starpâ daschi kara wihri. Nahwes spreedums 2 komunisteem, kuri mehginajuschi atswabinat ceslodsitos, Tallinâ ispildits.

Brauz uz Kreewiju

Londonâ, 7. now. (Reuters) 7 anglu tirdsneezibas kongresa delegati, to starpâ Kalnratschu saweenibas presidents un transportneeku wadonis Ben-Tillets schodeen isbrauza uz Kreewiju, eepasihtees ar tureenes arodkustibu.

Ahtrwilzeena sadursme tuneli

Parisê, 7. now. Parises - Hawras ahtrwilzeens kahdâ tuneli saduhrees ar pretschu wilzeenu. 4 pasascheeru wagoni pilnigi sadragati. Upuru skaits nesinams. Lihdz schim atrasti 5 lihki.

Atbildigais redaktors: J. Wilsons.
Jsdewejs: Komandit sabdr. „Burtneeks"

Rigas Arodu Beedribu Zentralbiroja Klubs
farihko swehtd., 9. now. sch. g. plkst. 7 w., Brihwibas eelâ 67, dz. 1.
A. Kruhmina
referatu par tematu
„Saimneezisskàs dsihwes attihstibas posms pehzkara laikâ"
Pehz referata debates. Dramatisskâ sekzija uswedis
Scharadi Nr. 1.
Eeeja pret labprahtigeem seedojumeem.

Rigas Transportstrahdn. Arodn. Saweenibas
Milgrahwja Nodala,
sasauz 9. nowembri sch. g. pulksten. 10. Mangalu pagastnamâ
Ahrkahrteju pilnu beedru sapulzi
Deenas kahrtiba:
1) Sapulzes darbineeku wehleschanas.
2) Dsihwes dahrdsiba un algas jautajums.
3) 3. zeturkschna pahrskats.
4) Daschadi jautajumi un preekschlikumi.
5) Wehleschanas.
Ja plkst. 10 rihtâ nesanahktu statutos paredsetais beedru skaits, tad otra pilna sapulze notiks tanî paschâ deenâ un tanîs paschâs telpâs plkst. 11 rihtâ, kura buhs pilnteesiga pee klahtesoscha beedru skaita. Walde.

Latwijas Kokstrahdn. Arodn. Beedriba
sasauz pilnu beedru sapulzi. Swehtdeen, 9. now. sch. gadâ. plkst. 10 rihtâ, Brihwibas eelâ 67.
Deenas kahrtiba:
1) Sapulzes darbineeku wehleschanas.
2) Referats „Arodbeedribas nosihme un starptautiskais stahwoklis".
3) Tagadejais stahwoklis kokrubpneezibâ.
4) Tekoschas darischanas, jautajumi un preekschlikumi.
Walde.

Fr. Goliata.
Agrarjautajums Latwijâ.
Semes dalischanas negatiws nowehrtejums.
1. Agrarâs eekahrtas ewoluzija Latwijâ. 2. Politisko partiju tendenze agrarreformas nokahrtoschanâ. 3. Agrarjautajums Satwersmes sawulzê. 4. Jaunsaimnecks, jaunsaimneezibas un „bessemneeku" apgahdaschana ar semi. 5. Leelsaimneezibas waj massaimneezibas? 6. Agrarâs problemas atrisnajums.
Rigâ, 1924 g. „Jaunàs Kulturas" apgahdibâ. Peepraseet pee Sab. „Daile un Darbs" Kurmanowa eelâ 8. Tahlr. 1-52.

Latw. Darba Jaunatnes Kult. beedriba
farihko sestdeen, 8 nowembri plkst. 8 wakarâ,
2. beedru un eewestu weesu wakaru
Programâ: 1. A. Kurzija preekschlasijums „Sinatniskais pasaules usskats" ar debatem, 2. mahkslineeziski preekschnesumi, 3. wakara awise.
Eeeja pret seedojumeem no Ls 0,30.

RABZ klubs
farihko swehtdeen, 16. now. Elisabetes eelâ Nr. 55 (Dansing Palase telpâs.
Basaru
Loterejas biletes eepreekschpahrdoschanai buhs dabujamas no 8. nowembra pee kluba komisijas lozekla katru deenu no pl. 7. w., swehtdeenâs no 10—12 d. Brihwibas eelâ 67, dz. 1.

RABZ. klubs
farihko swehtdeen, 23. now. leelâ Lubanes eelâ 17,
dramatisku wakaru
Uswedis L. Pargles laika preludi 4 zehleenos
„Par un pret."
Sahkums plkst. 5 deenâ.
Eeeja pret labprahtigeem seedojumeem sahkot no 50 sant.

Nazionalà Opera.
Sestdeen, 8. now. plkst. 7 w. Pirmo reisi
Fra Diawolo.

Dailes Teatrs.
Sestdeen, 8. now. plkst. ½ 8 wak.
Plahpigas seewas.
Swehtdeen, 9. now. pl. 2. deenâ
Mehrneeku laiki.
Plkst. ½ 8. wakarâ
Plahpigas seewas
Otrdeen, 11. now. p. 5 p. p. skolneeku israhde
Plahpigas seewas.

Nazionalais Teatrs.
Sestdeen, 8. now. pl. 7 wak. Akteeru Saweenibas israhdê Lilijas Stengel weesoschanâs
Ledijas Windermir wehdeklis.

Jstabu
tibru, lektu, ar waj bez mehbelem, meklê Daugawas tuwumâ waj Eekschrigâ.
Peed. nod. sch. aw. kantori sem „Jstaba" Nr. 1.

L. L. B.
Zelojoschais Teatrs.
Bolderajâ, 8. nowembri, komedija
„Negataws auglis"
un weesiga sadsihwe.
Tukumâ, 9. nowembri.
„Negataws auglis"
un
Martinu balle
Pahlê, 16. nowembri.
„Straume"
Ainaschos, 18. nowembri
„Negataws auglis."

Jznahzis Nr. 15.
Weeniba
Saturs: Marksisma pamata linijas. Strahdneeziba un widus schkira. Wahzijas demokratija. Ko nedrihkstam aismirst. Bergs un Nabagmahjas Jauzis. Sozialdemokrati atklaidis no darba arodbeedribu beedrus. Par glesneezibu. Proletarisskà schurnalistika. Kamera (Linarda Laizena). Darba dsihwe. Arodbeedribas. Darba jaunatne. Feletons. Kronika
Numurs maksà 16 sant. Pa pastu Latwijâ 18 sant.; ahrsemês 20 sant.
Eksp. Rigâ, Brihwibas 67, dz. 1

Eespiests „Erko" spiestuwê, Meesneeku eelâ 4.